

การสร้างการรับรู้ในสังคม จากกรณี Board Game “PATANI”

บอร์ดเกม (Board Game) คืออะไร?

- บอร์ดเกม หรือ เกมกระดาน คือ เกมที่มีแผ่นกระดาน ตัวหมาก หรือลูกเต๋าประกอบ มีผู้เล่นอย่างน้อยสองคนขึ้นไป มีกฎกติกาการเล่นตั้งแต่ง่ายไปจนถึงขั้นการใช้กลยุทธ์ที่ซับซ้อน ซึ่งผู้เล่นต้องวางแผนเพื่อร่วมมือหรือแข่งขันกัน ตัวอย่างเช่น เกมเศรษฐี หมากกรุก หมากฮอส และหมากล้อม เป็นต้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะทางด้านความคิดแบบมีเหตุมีผล การจัดการด้านอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ตลอดจนการวางแผน เพื่อการเป็นผู้ชนะ

‘Patani Colonial Territory’ Board Game

- บอร์ดเกมที่ผลิตโดยกลุ่ม Chachiluk (จะจิลู) ร่วมกับสำนักพิมพ์ KOPI และได้รับทุนสนับสนุนจาก Common School ภายใต้มูลนิธิคณะก้าวหน้า
- ผู้เกี่ยวข้อง
 - ◇ กลุ่ม Chachiluk จัดทำเพจเฟซบุ๊ก ชื่อ “Chachiluk Board Game” เพื่อนำเสนอเรื่องราวของรัฐปัตตานีผ่านบอร์ดเกมที่สร้างขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมบอร์ดเกม “Patani Colonial Territory” ซึ่งคำว่า “Chachiluk” เป็นชื่อการละเล่นพื้นบ้านของเด็ก ๆ ในพื้นที่รัฐปัตตานี
 - ◇ สำนักพิมพ์ KOPI จัดทำหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ภาษาไทยและภาษามลายูในการสื่อสารกับสมาชิกในเพจ
 - ◇ มูลนิธิคณะก้าวหน้า เป็นองค์กรเอกชนในสังกัดคณะก้าวหน้า ใช้พื้นที่ในสื่อ Online เป็นตลาดวิชาการอนาคตในชื่อ Common School ซึ่งหมายถึง สถานที่หรือพื้นที่เพื่อการศึกษาที่มุ่งทำงานทางความคิดเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกของผู้คนสำหรับสามัญชนคนทั่วไปและเป็นของทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน (แต่เนื้อหาสื่อต่างๆ ในตลาดวิชาการมีนัยยะที่แฝงความหมิ่นเหม่และเป็นประเด็นอ่อนไหวต่อสถาบันหลักของชาติ)
 - ◇ เป้าหมายของบอร์ดเกมนี้ เพื่อเผยแพร่ ส่งต่อประวัติศาสตร์ของรัฐปัตตานี ช่วงการถูกผนวกเข้ากับ “ราชอาณาจักรสยาม” ไม่ให้หายไป และกระตุ้นเตือนความทรงจำ ผ่านการลำดับเหตุการณ์

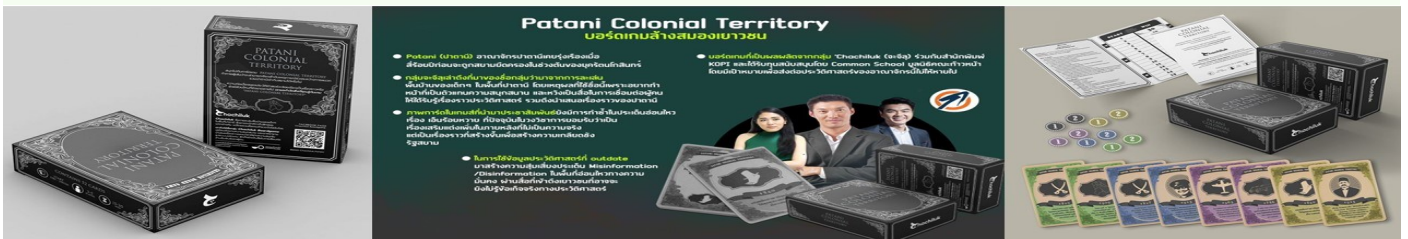
เนื้อหาและรูปแบบของบอร์ดเกม

- รัฐปัตตานี (Patani) คือพื้นที่ที่ครอบคลุมจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และบางอำเภอในจังหวัดสงขลา ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมลายูและมุสลิม รัฐปัตตานีเคยรุ่งเรืองเมื่อสี่ร้อยปีก่อนจะถูกสยามยึดครองในช่วงต้นของยุครัตนโกสินทร์ และแบ่งพื้นที่สืบทอดมาเป็นจังหวัดต่างๆ ของภาคใต้ในปัจจุบัน
- การ์ดเกม “Patani Colonial Territory” เป็นเกมรูปแบบไพ่การ์ด โดยผู้เล่นต้องลำดับเหตุการณ์ช่วงระหว่างการพัฒนากรรมปัตตานีเข้ากับสยาม โดยใช้การ์ดที่มี ๔ สี ตามชื่อราชินีของปัตตานี ราชวงศ์ศรีวังสา ที่มีชื่อเป็นสี คือ เขียว น้ำเงิน ม่วง และเหลือง มีการ์ดจำนวน ๕๒ แผ่น (๕๒ เหตุการณ์พร้อมภาพประกอบ)

ส่วนวิเคราะห์

- เนื้อหาของบอร์ดเกม มีบางเหตุการณ์ที่เป็นประเด็นอ่อนไหว และไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือบันทึกทางประวัติศาสตร์ฉบับอื่นๆ เช่น เรื่องเอ็นร้อยหวาย เป็นการผลิตซ้ำเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่จะถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น กระตุ้นให้เกิดความเกลียดชัง การจดจำประวัติศาสตร์ที่ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง และอาจนำไปสู่การแบ่งแยกดินแดน
- รูปแบบและวิธีการเล่นของบอร์ดเกม เป็น Play and Learn ที่มีผลต่อ Long Term Memory ซึ่งจะทำให้ผู้เล่นจดจำเนื้อหาในการ์ดได้ดีในระยะยาว หากข้อมูลที่รับรู้นั้นเป็นประวัติศาสตร์หรือข้อมูลที่ผิดเพี้ยน หรือบิดเบือนไปจากความเป็นจริง การจดจำนั้นก็จะมีผิดเพี้ยนไปด้วย ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้เล่นมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาครัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่
- การแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการ ให้ความหวังในข้อเท็จจริงของเนื้อหา กระทั่งเป็นประเด็นที่ถูกกล่าวถึงมากในสื่อสังคม Online จึงเป็นหนึ่งในกลไกตรวจสอบและเฝ้าระวังทางสังคมที่ช่วยยับยั้งการสร้างข้อมูลและชุดความคิดที่ไม่ถูกต้องสู่เยาวชนและสังคม อีกทั้งอาจจะส่งผลให้บอร์ดเกมนี้ไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก
- การที่เพจ Common School ภายใต้มูลนิธิคณะก้าวหน้า ให้การสนับสนุนบอร์ดเกมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเป็นเรื่องที่น่าจับตามอง เนื่องจากเพจ Common School มีจำนวนสมาชิกและผู้ติดตามจำนวนมากซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ การเผยแพร่เนื้อหาลักษณะดังกล่าวอาจเป็นการสร้างแนวร่วมมวลชนที่คิดต่าง และฐานเสียงทางการเมือง

ข้อเสนอแนะ

- **หน่วยงานภาคการศึกษา ภาคความมั่นคง และภาคเทคโนโลยีสารสนเทศ**
 - ◊ ควรประสานความร่วมมือตรวจสอบเนื้อหาในไฟ์การ์ดทั้ง ๕๒ ใบ เพื่อความถูกต้องทางประวัติศาสตร์และความสงบสุขในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว โดยเฉพาะพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ◊ ควรมีการชำระประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้งประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและประวัติศาสตร์กับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นชุดเดียวกัน โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ความขัดแย้ง เพื่อส่งเสริมให้คู่ขัดแย้งมีความเข้าใจที่ตรงกัน ลดทัศนคติด้านลบที่มีมุมมองที่ติดต่อกัน และเยาวชนรุ่นหลังรับรู้ในสิ่งที่ถูกต้อง
- **ภาคความมั่นคง**
 - ◊ ควรขยายผลติดตามกิจกรรมของเพจ Common School และมูลนิธิคณะก้าวหน้า เนื่องจากวัตถุประสงค์ของเพจเป็นการสนับสนุนแนวความคิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเมือง การปกครองของไทย ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ซึ่งอาจนำมาซึ่งความแตกแยกในสังคม
- **หน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น**
 - ◊ ควรปรับวิธีการคิดและการแก้ปัญหาให้ทันสมัยเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้รับข้อมูลนั้นและสามารถรับมือกับกลุ่มผู้เห็นต่างได้
 - ◊ เนื่องจากแนวความคิดและอุดมการณ์ของนักการเมืองทุกระดับมีความสำคัญต่อการสร้างความสามัคคีและความมั่นคงในประเทศ ดังนั้นหากสามารถปรับให้มีบรรทัดฐานร่วมกันจะส่งผลต่อการพัฒนาและความสงบสุขของสังคมได้

Reference: <https://theboardgameguide.com/types-of-board-games>
<https://www.facebook.com/commonschoolth/>
<https://www.facebook.com/KOPIBOOKS/>
https://urbancreature.co/patani-colonial-territory/?fbclid=IwAR22k6f3q-W6CulRUNa5O9VIToBeVhGoFT_pxlNJo18RqnAfcwXm19o